

Załącznik do Zarządzenia nr 0050.991.2017.VII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 26 kwietnia 2017 roku

Jelenia Góra

Wdrożenie, monitorowanie i ewaluacja Strategii rozwoju Miasta Jeleniej Góry na lata 2014 - 2025

Zeszyt III
(wersja II)

Jelenia Góra 2017

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. ZAŁOŻENIA WDROŻENIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA JELENIEJ GÓRY NA LATA 2014-2025.....	4
3. PROGRAMOWANIE ROZWOJU MIASTA	6
4. ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ.....	9
5. MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII.....	10
5.1. Monitoring Strategii.....	11
5.2. Ewaluacja Strategii	15
6. WSKAŹNIKI I ZADANIA REALIZACYJNE DLA CELÓW OPERACYJNYCH.....	16
7. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI SPOŁECZNYMI PRZY REALIZACJI STRATEGII.....	34

1. WSTĘP

Jednym z kluczowych założeń przy tworzeniu dokumentu Strategii rozwoju Miasta Jeleniej Góry na lata 2014-2025 było rozszerzenie jej zakresu poza wyłącznie ustawowe zadania samorządu i włączenie również celów oraz zadań wspólnych dla partnerów społecznych. Pozwala to w zakresie przedmiotowym oraz społecznym uzyskać kompleksowy obraz przyszłości Jeleniej Góry, a także podkreślić uspołeczniony charakter tego dokumentu. Tym samym władze Miasta są inicjatorem i koordynatorem, ale nie wykonawcą, dużej części zadań, które przyczynią się do rozwiązywania problemów wskazanych w diagnozie jakościowej miasta. Jelenia Góra będzie ściśle współpracowała przy realizacji wspólnych, partnerskich dokumentów strategicznych regionalnych i subregionalnych, w szczególności:

- Strategicznych kierunków rozwoju Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2013-2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.

2. ZAŁOŻENIA WDROŻENIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA JELENIEJ GÓRY NA LATA 2014-2025

- 1) Ze względu na uspołeczniony charakter i funkcję strategii jest ona dokumentem kierunkowym.
- 2) Wdrożenie strategii będzie wymagało przygotowania szczegółowych działań operacyjnych formułowanych pojedynczo lub zbiorczo w ramach programów i projektów. Ich przygotowanie, a następnie wykonanie będzie miało miejsce na podstawie decyzji podejmowanych przez Prezydenta Miasta lub osoby/jednostki upoważnione przez niego.
- 3) Strategia będzie realizowana przez Miasto oraz innych partnerów instytucjonalnych i społecznych. Zadania realizacyjne zapisane w strategii w dużej części dotyczą działań, które będą prowadzone przez niesamorządowe instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy.
- 4) Do realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:
 - samodzielnych przez Miasto i jednostki podległe,
 - samodzielnych przez instytucje publiczne inne niż Miasto,
 - samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
 - samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
 - indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
 - wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.
- 5) Bardzo ważnym, a jednocześnie trudnym zadaniem będzie zaangażowanie wszystkich kluczowych dla rozwoju miasta interesariuszy/partnerów. Powodzenie w tym zakresie jest uzależnione od zdolności do wzajemnej komunikacji, radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup, wspólnego uzgadniania, a następnie realizowania wspólnych przedsięwzięć.
- 6) W okresie wdrażania strategii władze Miasta będą występowały w różnych rolach, w tym jako:
 - bezpośredni samodzielny realizator działań,
 - inicjator i animator działań,
 - uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
 - wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.
- 7) Wdrożenie Strategii przez władze Miasta wymaga stosowania operacyjnych narzędzi planistycznych, pozwalających na podjęcie ostatecznych decyzji. Pozwoli to na określenie przyjętych do realizacji przedsięwzięć wraz z poziomem zaangażowanie środków własnych i zewnętrznych (głównie z UE). Tymi narzędziami władz Miasta powinny być:
 - Wieloletnia Prognoza Finansowa,

- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
 - budżet miasta (budżet zadaniowy),
 - projekty i programy przygotowane do realizacji,
 - aplikacje o zewnętrzne źródła dofinansowania,
 - polityki szczegółowe miasta (stanowiące zbiór spójnych zasad odnoszących się do określonej dziedziny życia/funkcjonowania miasta), pozwalające podejmować decyzje według tych samych kryteriów,
 - zadania wyznaczone pracownikom Urzędu Miasta i jednostkom podległym.
- 8) Wskaźniki realizacji strategii będą pozyskiwane z następujących, istniejących źródeł:
- budżetu zadaniowego,
 - sprawozdawczości budżetowej,
 - kontroli zarządczej,
 - od innych podmiotów,
 - statystyki publicznej.

Planowanie i wdrażanie strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne. Pozwoli to na zarządzanie rozwojem w kolejnych kadencjach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów.

3. PROGRAMOWANIE ROZWOJU MIASTA

Programowanie rozwoju miasta jest zagadnieniem bardzo złożonym z uwagi na:

- 1) Potrzebę zintegrowania w jednym dokumencie aspektów społecznych, środowiskowych, przestrzennych, infrastrukturalnych i gospodarczych.
- 2) Społeczną wagę oraz dużą rozbieżność interesów różnych grup społeczności lokalnej, które często wywołują sytuacje konfliktowe.
- 3) Różną siłę i skalę zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy (różna siła przebiccia społecznego) w sprawach będących przedmiotem prac nad strategią. Może to wywoływać sytuację, w której interesy mniejszości mogą zdominować interesy większości.

Z powyższych względów programowanie i zarządzanie rozwojem miasta wymaga:

- 1) Czytelnego i zintegrowanego systemu planowania w mieście (patrz: Schemat 1. Mapa programowania rozwoju miasta).
- 2) Wyspecjalizowanych metod i narzędzi w zakresie:
 - diagnozowania/badania stanu miasta, w tym badań społecznych i rynkowych,
 - planowania rozwoju na poziomie strategicznym i operacyjnym,
 - zarządzania rozwojem (wdrażania planów, monitorowania i ewaluacji),
 - komunikacji i konsultacji społecznych.

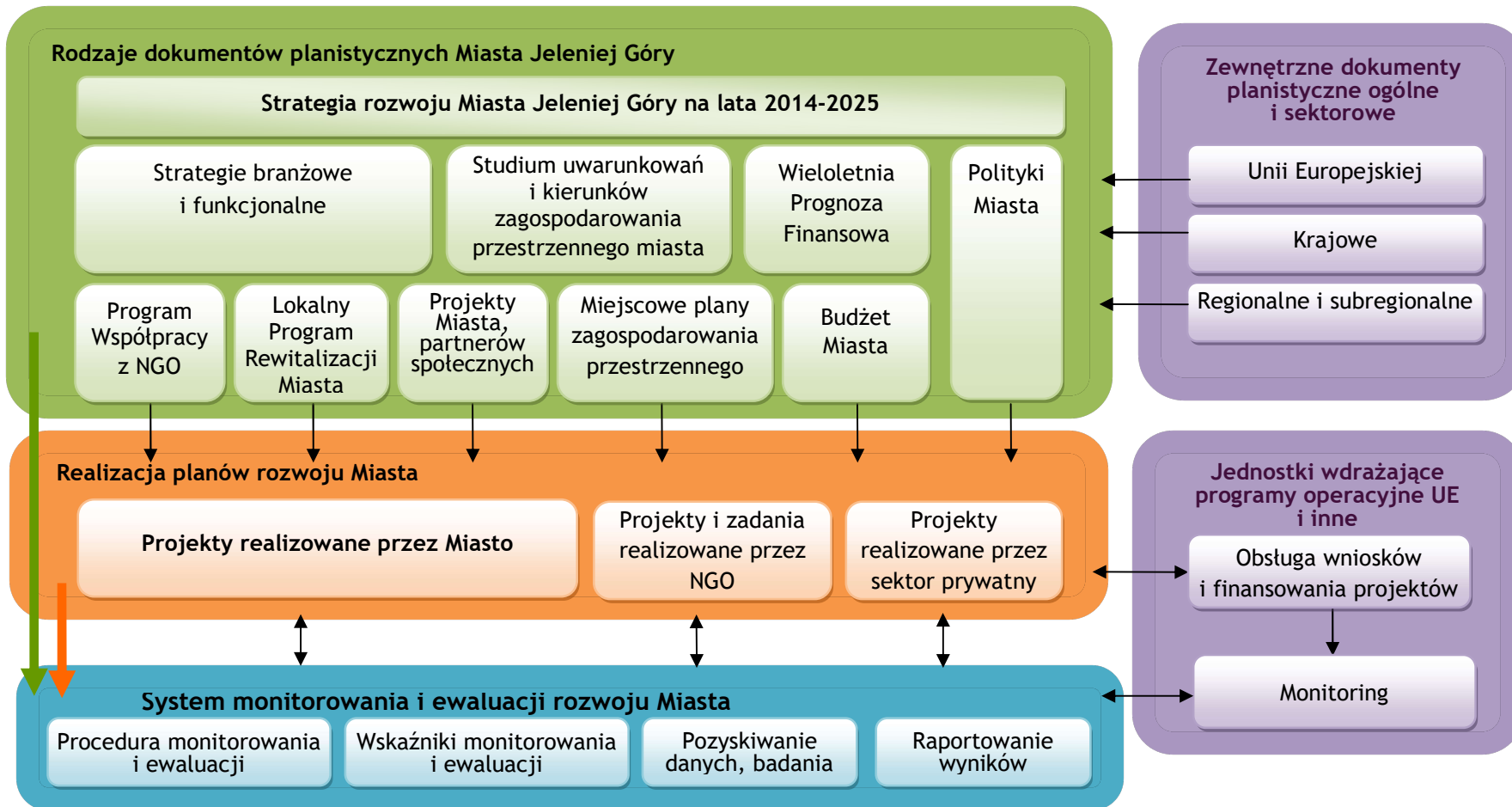
Stosowanie wyspecjalizowanych narzędzi wymaga zintegrowanego systemu informatycznego (sprzęt i oprogramowanie) oraz wysokich standardów pracy użytkowników tego systemu.

Programowanie rozwoju miasta dodatkowo wymaga powiązania z zewnętrznymi systemami planowania w skali subregionu, regionu oraz Polski i Unii Europejskiej. Dlatego też poniżej na schemacie 1 przedstawiona jest mapa programowania rozwoju Miasta, która uwzględnia następujące aspekty:

- 1) Rodzaje dokumentów planistycznych miasta.
- 2) Zewnętrzne dokumenty planistyczne ogólne i sektorowe.
- 3) Jednostki wdrażające programy operacyjne UE i inne.
- 4) Realizacja planów rozwoju miasta.
- 5) System monitorowania i ewaluacji rozwoju miasta.

Schemat 1. Mapa programowania rozwoju Miasta

Opracowanie: Jacek Dębczyński, Agnieszka Esz

Programowanie rozwoju miasta jest procesem bardzo złożonym i dynamicznym w czasie. Po przyjęciu Strategii rozwoju Miasta Jeleniej Góry na lata 2014-2025 przez władze Miasta nastąpi jej realizacja. Poniżej przedstawiony jest cykl zarządzania Strategią.

Schemat 2. Cykl zarządzania Strategią

Opracowanie: Jacek Dębczyński, Grzegorz Romańczuk

Uspołeczniiony charakter prac był jednym z podstawowych założeń tworzenia Strategii rozwoju Miasta Jeleniej Góry. Dlatego też mieszkańcy będą włączeni w procedurę ewaluacji poprzez zaproponowany im udział w badaniach. Badania opinii mieszkańców będą stanowiły uzupełnienie monitoringu wskaźników opracowanych na podstawie danych zastanych zaś wyniki ewaluacji będą prezentowane mieszkańcom. Dostęp do wyników monitoringu oraz sformułowanych na ich podstawie ocen realizacji strategii będzie również elementem prowadzonej przez władze Miasta polityki partycypacji zarządzania przez mieszkańców Jeleniej Góry.

4. ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Skuteczna realizacja strategii opiera się na następujących zasadach:

- 1) Kompleksowe (całościowe) podejście.
- 2) Posiadanie priorytetów.
- 3) Koncentracja środków na zadania o największych korzyściach społecznych.
- 4) Weryfikowanie planów i działań z punktu widzenia zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- 5) Rozwijanie współpracy partnerów społecznych.
- 6) Otwarta komunikacja z mieszkańcami.
- 7) Współpraca z partnerami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
- 8) Stały monitoring realizacji strategii.
- 9) Konsekwencja w realizacji zadań dla długookresowych celów strategii.

Zasady zrównoważonego rozwoju:

- 1) Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
- 2) Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
- 3) Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
- 4) Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

Zgodnie ze standardem opracowanych przez UNDP (United Nations Development Programme) w Polsce „Zasady zrównoważonego rozwoju” to:

- 1) Zasada równego dostępu do środowiska, w tym sprawiedliwości międzypokoleniowej.
- 2) Zasada wydolności środowiska, czyli nie przekraczania granic odporności środowiska.

5. MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności strategii,
- wczesne ostrzeganie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju miasta,
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej elementów.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację strategii (np. czy terminy rozpoczęcia i zakończenia przedsięwzięć są zgodne z harmonogramem),
- uzyskiwane wskaźniki pomiaru realizacji celów strategicznych i operacyjnych oceniające stopień ich osiągnięcia,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób wpłynęły na strategię, z punktu widzenia rozpoznania ich zmian w stopniu uzasadniającym aktualizację strategii, a przynajmniej dokonanie analizy stopnia jej aktualności. Szczególną rolę odgrywają czynniki, których analiza pozwoli zdiagnozować ewentualne zagrożenia dla realizacji strategii.

System ten będzie obejmował dwa podsystemy:

- **monitoringu** obejmujący zbieranie i selekcjonowanie informacji przez jednostki odpowiedzialne za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu oraz określenia stopnia zaawansowania realizacji zadań przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych. Ważne jest, aby informacje były zawsze aktualne, uporządkowane i dostępne dla zainteresowanych.
- **ewaluacji** obejmującej ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Dla prowadzonej oceny wykorzystana zostanie ewaluacja *on-going*¹.

¹ Ewaluacja on-going - dokonywanie okresowej, bieżącej oceny realizacji Strategii i jej wpływu na rozwój miasta. Ocena ta, a przede wszystkim identyfikacja ewentualnych problemów, umożliwi weryfikację lub aktualizację dokumentu Strategii.

5.1. Monitoring Strategii

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji Strategii, w tym rezultatów jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem miasta. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny strategii, w której cele strategiczne będą osiągane poprzez cele operacyjne z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi.

Cele strategiczne - wskaźnikiem realizacji będzie stopień osiągnięcia celów operacyjnych, ewentualnie uzupełniony o wybrane dane.

Cele operacyjne będą posiadały określone wskaźniki produktu lub rezultatu, wyliczane w procesie monitoringu. Kluczowym zadaniem monitoringu jest porównanie osiągniętych wartości wskaźników do ich wartości planowanych (oczekiwanych) w odniesieniu do celów operacyjnych strategii.

Ponadto istotnym elementem procesu monitoringu będzie ocena stopnia realizacji (zaawansowania) zadań przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych.

Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach oraz stopnia realizacji zadań mogą być cykliczne badania opinii mieszkańców, uzupełnione konsultacjami społecznymi.

System wskaźników będzie spójny i podporządkowany jako całość monitorowaniu celów operacyjnych, a w konsekwencji strategicznych. Aby umożliwić sprawne prowadzenie ewaluacji wskaźniki będą spełniały następujące kryteria:

- **mierzalność** - wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- **rzetelność** - pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- **trafność** - wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane, tak aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- **dostępność** - wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Sposób prowadzenia monitoringu

Podsystem monitoringu określa:

1) Źródła, częstotliwość pozyskiwania informacji.

Niezbędne jest wykorzystywanie różnych **źródeł informacji**. Część informacji będzie pozyskiwana z istniejących systemów monitoringu i wyspecjalizowanych instytucji, w tym GUS. Ich zasoby informacyjne, zwłaszcza standardowo publikowane, mają jednak ograniczoną przydatność. Celowe będzie zorganizowanie pozyskiwania informacji z innych instytucji oraz organizowanie okresowych badań (np. ankietowych).

Pozyskiwanie danych dla potrzeb monitoringu celów operacyjnych będzie dokonywane raz w roku.

2) Sposób gromadzenia, przetwarzania, porządkowania i przechowywania informacji.

Gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będzie dokonywane przez jednostki organizacyjne Urzędu Miasta zgodnie z przyporządkowaniem odpowiedzialności wskazanej w Tabeli 1. Wskaźniki i zadania realizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych, kolumna 4. Odpowiedzialność tych jednostek organizacyjnych będzie obejmowała: gromadzenie, weryfikację oraz przetwarzanie i przechowywanie danych odpowiednio do przypisanej grupy wskaźników i zadań realizacyjnych. Jednostki odpowiedzialne wykorzystują jako źródła informacji wszystkie cyklicznie przygotowywane w Urzędzie oraz jednostkach podległych dane sprawozdawcze. W przypadku wskaźników i zadań, dla których Urząd nie będzie dysponował danymi, jednostka odpowiedzialna pozyska te informacje ze źródeł zewnętrznych.

Odpowiedzialność jednostek organizacyjnych dotyczy punktów 1-3 ze Schematu 3. Procedura monitorowania. W gestii Wydziału Rozwoju Miasta znajduje się punkt 4 tej procedury, który dotyczy prowadzenia badań opinii mieszkańców oraz opracowania raportów z monitoringu.

Niezależnie od badań prowadzonych w ramach monitoringu i na potrzeby raportów doraźnych, Wydział Rozwoju Miasta określi zakres niezbędnych badań dla potrzeb ewaluacji.

Badania przewidziane dla potrzeb monitoringu i ewaluacji oraz w ramach opracowywania raportów doraźnych będą odpowiednio uwzględniane w budżecie miasta.

3) Zakres i częstotliwość sporządzania okresowych raportów oraz ich adresatów.

Raporty roczne z monitoringu

Zakres raportów rocznych z monitoringu będzie obejmował wszystkie cele operacyjne oraz wskaźniki i zadania realizacyjne zgodnie z Tabelą 1. Wskaźniki i zadania realizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych, kolumna 1, 2 i 3.

Raporty roczne wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania Strategią przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań.

Jednostką odpowiedzialną za opracowanie raportu rocznego z monitoringu będzie Wydział Rozwoju Miasta przy współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi Miasta.

Raporty z monitoringu będą sporządzane raz w roku najpóźniej do 31 maja roku następującego po roku objętym monitoringiem. Jednostki organizacyjne Urzędu Miasta, zgodnie z przyporządkowaniem odpowiedzialności wskazanej w Tabeli 1. Wskaźniki i zadania realizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych, kolumna 4, zobowiązane są do przesłania informacji do 31 marca roku następującego po roku objętym monitoringiem.

Raport roczny przedkładany będzie do informacji Radzie Miejskiej oraz udostępniany będzie na stronie internetowej miasta.

Raporty doraźne

W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze politycznym, ekonomicznym, społecznym, technologiczno-technicznym, ekologicznym (środowiskowym) i regulacyjnym (prawnym) lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Prezydenta Miasta. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w Strategii (przeгляд pełny) albo mogą mieć charakter przeglądu selektywnego, który będzie obejmował wybraną jeden lub kilka obszarów realizowanej Strategii.

Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji Strategii.

Jednostką odpowiedzialną za opracowanie raportu z przeglądu doraźnego będzie Wydział Rozwoju Miasta przy współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi Miasta.

4) Zasady udostępniania informacji z monitoringu

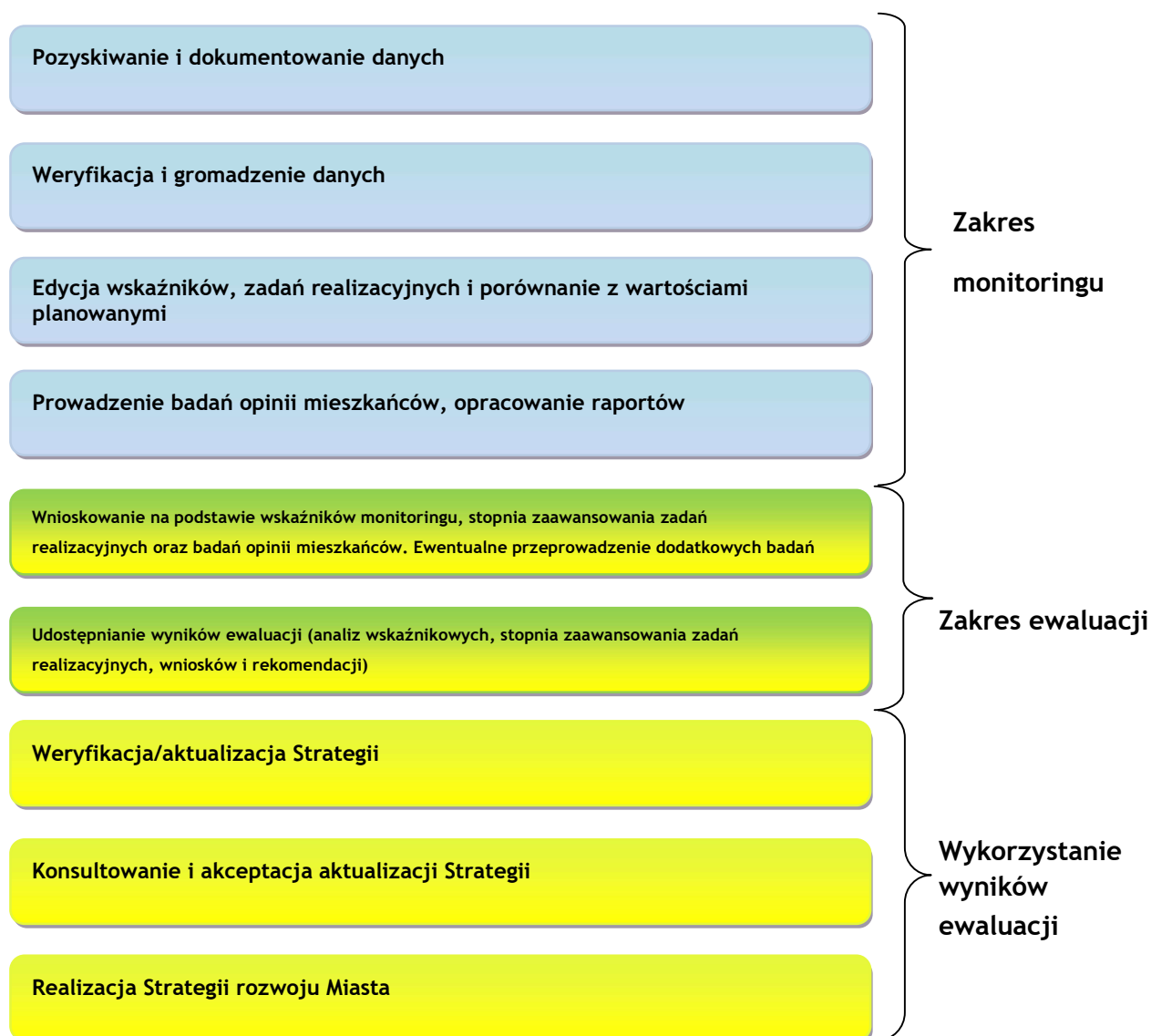
Raporty roczne z monitoringu będą udostępniane publicznie poprzez stronę internetową miasta.

Podsystem monitorowania obejmuje:

- zdefiniowanie wskaźników dla poszczególnych celów operacyjnych strategii,
- określenie procedury monitorowania,
- wyznaczenie wydziałów i osób odpowiedzialnych za pozyskiwanie, przetwarzanie i udostępnianie poszczególnych grup wskaźników oraz opis stopnia zaawansowania realizacji zadań przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych,
- koordynowanie przez Koordynatora ds. strategii procesu monitorowania i administrowania bazą danych.

Schemat 3. Procedura monitorowania

5.2. Ewaluacja Strategii

Ewaluację definiuje się jako badanie społeczno-ekonomiczne, realizowane w celu oceny jakości i efektów wdrażanej strategii. Ocena taka dokonywana jest w oparciu o odpowiednie kryteria (oparte o wytyczne Komisji Europejskiej):

- trafność (ang. relevance) – czy cele Strategii odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców, turystów)?
- efektywność (ang. efficiency) – czy działania w ramach realizacji projektu są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów?
- skuteczność (ang. effectiveness) – czy wdrażanie działań w ramach Strategii przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych?
- użyteczność (ang. utility) – czy realizacja Strategii przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci faktycznie korzystają z efektów działań? Czy pojawiają się niepożądane, negatywne efekty uboczne realizowanych działań?
- trwałość (ang. sustainability) – Czy pozytywne skutki realizacji strategii mają charakter stały? Czy efekty działań będą trwałe?

Ewaluacja będzie polegała na analizie informacji uzyskanych z systemu monitoringu i badań opinii mieszkańców. Kryteriami oceny realizacji strategii będą:

- osiągnięty poziom wskaźników celów operacyjnych wpływających na realizację celów strategicznych,
- stopień zaawansowania realizacji zadań przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych,
- poziom rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w Strategii.

W ewaluacji wykorzystane zostaną dane pochodzące z podsystemu monitorowania, uwzględniające wskaźniki produktu lub rezultatu odnoszące się do celów operacyjnych.

Badanie ewaluacyjne

Badanie ewaluacyjne będzie prowadzone co 3 lata. Za jego przeprowadzenie odpowiadać będzie Wydział Rozwoju Miasta, który określi szczegółowy zakres i metodę badania ewaluacyjnego. Badanie ewaluacyjne będzie realizowane na podstawie danych dostarczonych z podsystemu monitoringu.

Raporty z ewaluacji strategii

Na podstawie badań ewaluacyjnych, sporządzany będzie raport z ewaluacji Strategii. Okresowe raporty z ewaluacji będą opisywały stan realizacji Strategii w układzie narastającym. Raporty z ewaluacji będą udostępniane publicznie na stronie internetowej miasta.

6. WSKAŹNIKI I ZADANIA REALIZACYJNE DLA CELÓW OPERACYJNYCH

Wszystkim celom strategicznym i operacyjnym zostały przypisane zadania realizacyjne i wskaźniki na potrzeby systemu monitorowania i ewaluacji Strategii rozwoju Miasta (wskaźniki te będą mogły być również wykorzystane przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych).

Do każdego z celów operacyjnych zostały przypisane odpowiednie wydziały Urzędu Miasta oraz miejskie jednostki organizacyjne odpowiedzialne za osiągnięcie poszczególnych celów operacyjnych.

Wydziały Urzędu Miasta oraz miejskie jednostki organizacyjne będą prowadziły działania w oparciu o programy i dokumenty operacyjne odpowiednio do swojej odpowiedzialności za realizację przypisanych im celów (zgodnie ze Schematem 1. Mapa programowania rozwoju miasta).

Tabela 1. Wskaźniki i zadania realizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
1.1. Niski poziom bezrobocia.	– Stopa bezrobocia	1.1.1. Wdrożenie systemu zachęt dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. 1.1.2. Wdrożenie systemu aktywizacji zawodowej, w tym konsultacji doradcy zawodowego. 1.1.3. Wsparcie dla grup osób tworzących i przystępujących do spółdzielni socjalnych. 1.1.4. Stworzenie ekwiwalentnego systemu socjalnego (zasitek za działanie, np. wolontariat, sprzątanie ulic, itp.). 1.1.5. Rozwinięcie programów prac interwencyjnych. 1.1.6. Realizacja programów Urzędu Pracy umożliwiających młodym ludziom skuteczne wejście na rynek pracy.	Wydział Rozwoju Miasta
1.2. Rozwinięty rynek mieszkalnictwa odpowiadający na potrzeby mieszkańców, ludności napływowej i okresowych rezydentów.	– Średnia powierzchnia oddawanych mieszkań – Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca – Liczba nowych mieszkań i budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w ciągu roku – Liczba lokali mieszkalnych miasta ogółem – Liczba lokali socjalnych miasta ogółem	1.2.1. Koordynacja działań promocyjnych miasta i deweloperów w zakresie oferty mieszkaniowej. 1.2.2. Pobudzanie rynku mieszkaniowego zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego, kierunkami rozwoju miasta (zabudowywanie centrum, a nie tylko peryferii).	Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Architektury, Urbanistyki i Budownictwa Wydział Rozwoju Miasta

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	<ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych miasta - Powierzchnia użytkowa lokali socjalnych miasta - Liczba zgłoszonych pustostanów - Powierzchnia terenów przygotowanych pod budownictwo mieszkaniowe w ciągu roku 		
<p>1.3. Wyższy poziom racjonalnego gospodarowania istniejącymi zasobami mieszkaniowymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrewitalizowanych budynków miasta i wspólnot mieszkaniowych z udziałem miasta w ciągu roku - Wartość robót remontowych zasobu mieszkaniowego miasta - Liczba budynków/mieszkań poddanych termomodernizacji - Liczba dofinansowanych 	<p>1.3.1. Wsparcie techniczno-organizacyjne wspólnot mieszkaniowych, które są właścicielami nieruchomości mieszkalnych szczególnie o walorach historycznych.</p> <p>1.3.2. Realizacja programów mieszkań dozorowanych (kuratela miasta nad zasobami będącymi w jego gestii), przeciwdziałanie niszczeniu i dewastacji.</p> <p>1.3.3. Doskonalenie programu zamian mieszkań zgodnie z zapotrzebowaniem odbiorców tego programu.</p>	<p>Wydział Gospodarki Mieszkaniowej</p> <p>Wydział Kultury i Turystyki</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	budynków wspólnot wpisanych do rejestru zabytków poddawanych pracom konserwatorskim, restauratorskim i budowlanym		
1.4. Wyższy poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba kamer monitoringu miejskiego - Liczba programów profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa w mieście - Liczba wypadków/kolizji drogowych - Liczba wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji 	1.4.1. Wzrost efektywności wykorzystania systemu monitoringu miasta. 1.4.2. Wprowadzenie inteligentnych systemów transportowych w mieście. 1.4.3. Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży jako pieszych.	Straż Miejska Miejski Zarząd Dróg i Mostów w Jeleniej Górze Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Wydział Informatyki i Obsługi Technicznej
1.5. Rozwinięta komunikacja rowerowa w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> - Długość oznakowanych tras rowerowych - Długość zmodernizowanych tras 	1.5.1. Dostosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb ruchu rowerowego. 1.5.2. Udoskonalenie oznakowania tras rowerowych. 1.5.3. Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	Miejski Zarząd Dróg i Mostów w Jeleniej Górze Straż Miejska

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	rowerowych	w zakresie ruchu rowerowego.	
1.6. Podniesiona wiedza i umiejętności postępowania w sytuacji zagrożeń zdrowia i życia.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczestników programów dot. zwalczania uzależnień, pierwszej pomocy, przeciwdziałania przestępstwom finansowym oraz cyberprzestrzępstwom 	1.6.1. Prowadzenie edukacji i prewencji w zakresie zwalczania uzależnień, w tym narkotyków, alkoholu i innych używek. 1.6.2. Doskonalenie edukacji w zakresie pierwszej pomocy. 1.6.3. Realizacja programów edukacyjnych w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu. 1.6.4. Przeciwdziałanie cyberprzestępstwom. 1.6.5. Realizacja działań edukacyjnych i uświadamiających problematykę „złego dotyku”. 1.6.6. Przeciwdziałanie przestępstwom finansowym popełnianym wobec osób starszych, niepełnosprawnych.	Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Wydział Edukacji i Sportu Straż Miejska
1.7. Zwiększony poziom bezpieczeństwa związanego z klęskami żywiołowymi, pożarami, katastrofami i wypadkami w infrastrukturze technicznej.	<ul style="list-style-type: none"> - Wartość środków przeznaczanych na wyposażenie jednostek ratownictwa - Liczba nowego sprzętu dla jednostek ratownictwa (wg rodzaju i kategorii) - Liczba szkół, w których zrealizowano działania prewencyjne w zakresie ochrony przeciwpożarowej 	1.7.1. Unowocześnienie wyposażenia jednostek ratownictwa. 1.7.2. Doskonalenie działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej. 1.7.3. Doskonalenie działań prewencyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej (w szczególności w szkołach). 1.7.4. Doskonalenie współpracy służb mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe oraz bezpieczeństwo związane z klęskami żywiołowymi, katastrofami i wypadkami w infrastrukturze technicznej.	Wydział Zarządzania Kryzysowego Wydział Edukacji i Sportu
1.8. Wyższy poziom usług w zakresie ochrony zdrowia.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba łóżek szpitalnych - Liczba osób 	1.8.1. Oferowanie pakietu wsparcia dla lekarzy zainteresowanych osiedleniem się w Jeleniej Górze, zwłaszcza w specjalizacji geriatry, opieka paliatywna, itp.	Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	<p>korzystająca z profilaktyki zdrowotnej</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych objętych programami profilaktycznymi z zakresu stomatologii, okulistyki, wad postawy i zdrowego odżywiania 	<p>1.8.2. Rozszerzenie pakietu programów informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie ochrony zdrowia.</p> <p>1.8.3. Wsparcie powołania regionalnego centrum urazowego oraz regionalnego centrum radioterapii.</p> <p>1.8.4. Wsparcie inicjatyw utworzenia zamkniętego oddziału psychiatrycznego dla dzieci, młodzieży i dorosłych.</p> <p>1.8.5. Stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji leczniczej z wykorzystaniem istniejących ośrodków oraz z włączeniem nowych, np. w zakresie wad słuchu i mowy, wzroku oraz innych dysfunkcji.</p> <p>1.8.6. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych z zakresu stomatologii, okulistyki, wad postawy i zdrowego odżywiania.</p>	
1.9. Wypromowanie zdrowego stylu życia w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób biorących udział w szkoleniach sportowych – Liczba uczestników kompleksowych programów rozwoju fizycznego 	<p>1.9.1. Promowanie zdrowego stylu życia w połączeniu z kreowaniem mody na rekreację, sport i turystykę (wykorzystanie wizerunku znanych osób).</p> <p>1.9.2. Systematyczna edukacja na temat zdrowego stylu życia adresowana do różnych grup społecznych i wiekowych.</p> <p>1.9.3. Realizacja kompleksowych programów rozwoju fizycznego od juniora do seniora w oparciu o istniejące, posiadane zasoby.</p> <p>1.9.4. Zwiększenie dostępności osób niezrzeszonych do obiektów sportowych będących w gestii szkół i innych podmiotów, w tym także zapewnienie zajęć sportowych rodzicom (np. przywożących dzieci na zajęcia, itp.).</p>	<p>Wydział Edukacji i Sportu</p> <p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych</p>
1.10. Rozwinięte usługi opiekuńcze dla osób o ograniczonej	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba miejsc dla osób starszych w placówkach opieki – Liczba miejsc pracy 	<p>1.10.1. Zwiększenie liczby miejsc dla osób starszych w placówkach opieki.</p> <p>1.10.2. Stworzenie sieci opieki środowiskowej oraz dziennych ośrodków opieki.</p>	<p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
samodzielności oraz zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie.	utworzonych dla osób niepełnosprawnych	1.10.3. Aktywizacja społeczna i zawodowa wykluczonych - wypracowanie i wdrożenie instrumentów. 1.10.4. Stworzenie domów opieki dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.	
1.11. Rozwinięte więzi międzypokolenio we w społeczności miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba programów integracji społecznej - Liczba uczestników międzypokoleniowych programów edukacyjnych i kulturalnych 	1.11.1. Realizacja międzypokoleniowych integracyjnych programów edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych. 1.11.2. Wsparcie organizacji działających na rzecz integracji międzypokoleniowej.	<p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych</p> <p>Wydział Kultury i Turystyki</p> <p>Wydział Edukacji i Sportu</p>
1.12. Wyższy stopień aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów korzystających z programów/projektów w aktywizujących 	1.12.1. Poprawa społecznego wizerunku osób niepełnosprawnych i starszych. 1.12.2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnych sfer życia społecznego i zawodowego poprzez wykorzystanie nowych technologii. 1.12.3. Wykorzystanie potencjału osób niepełnosprawnych dla gospodarki Jeleniej Góry.	Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych
1.13. Rozwinięte społeczeństwo obywatelskie - rozwinięty dialog społeczny.	<ul style="list-style-type: none"> - % środków z budżetu przeznaczony na realizację budżetu obywatelskiego - Liczba projektów realizowanych przy udziale organizacji 	1.13.1. Monitorowanie i diagnoza procesów oraz zjawisk społecznych w Jeleniej Górze i otoczeniu. 1.13.2. Wsparcie działań obywatelskich (inicjatyw oddolnych) m.in. poprzez tworzenie budżetu partycypacyjnego, wspieranie inicjatyw i partnerstw lokalnych. 1.13.3. Promocja i wspieranie sektora ekonomii społecznej oraz zwiększenie jego roli w rozwoju miasta.	<p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych</p> <p>Wydział Rozwoju Miasta</p> <p>Biuro Prezydenta Miasta</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	<ul style="list-style-type: none"> – pozarządowych – Liczba spotkań konsultacyjnych władz miasta z mieszkańcami poszczególnych dzielnic 	<p>1.13.4. Włączenie środowiska naukowego Jeleniej Góry do rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>1.13.5. Wdrożenie programu aktywizacji społeczeństwa poprzez m.in. wypracowanie systemu bezpośrednich kontaktów władz z mieszkańcami poszczególnych dzielnic, osiedli.</p> <p>1.13.6. Zwiększenie interaktywności, czytelności strony internetowej miasta.</p>	
1.14. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba usług publicznych udostępnionych on-line, – Liczba osób korzystających z usług on-line, – Liczba publicznych punktów dostępu do internetu – Liczba uczniów przypadająca na 1 zestaw komputerowy w szkołach 	<p>1.14.1. Zwiększenie liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną.</p> <p>1.14.2. Promowanie możliwości korzystania z usług elektronicznych i narzędzi komunikowania się w sferze publicznej.</p> <p>1.14.3. Zwiększenie dostępu do nowoczesnych technologii w szkołach.</p> <p>1.14.4. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w dostępie do e-usług (społecznych, administracyjnych, informacyjnych, itp.).</p>	<p>Wydział Informatyki i Obsługi Technicznej</p> <p>Wydział Edukacji i Sportu</p>
2.1. Komunikacja w mieście dostosowana do potrzeb użytkowników.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba miejsc parkingowych – Liczba zmodernizowanych parkingów – Liczba zmodernizowanych skrzyżowań i przejść 	<p>2.1.1. Dokończenie budowy południowej obwodnicy Jeleniej Góry.</p> <p>2.1.2. Dostosowanie skrzyżowań i przejść dla pieszych w celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników.</p> <p>2.1.3. Modernizacja dróg, chodników, ciągów pieszo-jezdnych i placów dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej zdolności ruchowej.</p> <p>2.1.4. Udoskonalenie komunikacji zbiorowej i rozszerzenie o komunikację typowo turystyczną.</p>	<p>Miejski Zarząd Dróg i Mostów w Jeleniej Górze</p> <p>Wydział Rozwoju Miasta</p> <p>Wydział Architektury, Urbanistyki i Budownictwa</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	dla pieszych w celu zwiększenia bezpieczeństwa – Długość w km zmodernizowanych dróg, chodników, ciągów pieszo-jezdných i placów (w tym dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej zdolności ruchowej)	2.1.5. Stworzenie i wdrożenie spójnego, zintegrowanego systemu ścieżek rowerowych i wypożyczalni rowerów. 2.1.6. Uruchomienie Szybkiej Kolei Miejskiej. 2.1.7. Modernizacja systemu oświetlenia miasta, w tym wymiana na energooszczędne.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
2.2. Dobre skomunikowanie drogowe, kolejowe i lotnicze miasta z otoczeniem krajowym i zagranicznym.	– Liczba połączeń drogowych/kolejowych Jeleniej Góry z Wrocławiem i Warszawą – Liczba połączeń drogowych/kolejowych Jeleniej Góry z zagranicą	2.2.1. Lobbowanie na rzecz budowy drogi S3 z łącznikiem do Jeleniej Góry. 2.2.2. Lobbowanie na rzecz zmodernizowania połączenia kolejowego Jelenia Góra-Wrocław-Warszawa oraz dobrego połączenia komunikacyjnego z Pragą i Berlinem. 2.2.3. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury lotniska do obsługi małego ruchu turystycznego.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Miejski Zarząd Dróg i Mostów w Jeleniej Górze Wydział Rozwoju Miasta
2.3. Zwiększenie dostępności terenów dla inwestorów.	– Powierzchnia terenów uzbrojonych pod inwestycje w ciągu roku – Powierzchnia terenów udostępnionych pod działalność gospodarczą – Powierzchnia	2.3.1. Uzbrajanie terenów inwestycyjnych. 2.3.2. Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych. 2.3.3. Aktualizowanie i uzupełnianie MPZP. 2.3.4. Wdrożenie konkurencyjnej polityki ulg dla inwestorów.	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Wydział Architektury, Urbanistyki

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	zrewitalizowanych terenów przemysłowych w ciągu roku		i Budownictwa Wydział Rozwoju Miasta
3.1. Wyższy poziom estetyki miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych w ciągu roku - Liczba budynków wspólnot i obiektów użyteczności publicznej poddawana renowacji elewacji 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Opracowanie i wdrożenie programów rewitalizacji dla obszarów miasta. 3.1.2. Opracowanie i wdrożenie jednolitego systemu umieszczania reklam wielkoformatowych w mieście. 3.1.3. Stworzenie i wdrożenie polityki w zakresie kolorystyki elewacji zewnętrznych. 3.1.4. Uporządkowanie i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej i prywatnej oraz wnętrz blokowych. 3.1.5. Uporządkowanie terenów zielonych w pasie drogowym z uwzględnieniem walorów estetycznych (ukwiecenie). 3.1.6. Zagospodarowanie i uporządkowanie nabrzeży i koryt rzecznych. 3.1.7. Opracowanie i wdrożenie programu edukacyjnego oraz systemu motywacji dla mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę wspólnej przestrzeni. 3.1.8. Zapewnienie skutecznego systemu oczyszczania miasta. 3.1.9. Opracowanie i wdrożenie sprawnego systemu egzekwowania utrzymania czystości. 3.1.10. Wdrożenie jednolitego systemu identyfikacji atrakcji turystycznych, w tym na wjazdach do miasta. 	<p>Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska</p> <p>Wydział Architektury, Urbanistyki i Budownictwa</p> <p>Wydział Rozwoju Miasta</p> <p>Wydział Kultury i Turystyki</p> <p>Straż Miejska</p>
3.2. Wyższy stopień czystości środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> - Długość w km sieci kanalizacyjnej - Długość w km sieci 	<ul style="list-style-type: none"> 3.2.1. Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza. 3.2.2. Rozwinięcie współpracy z samorządami na poziomie regionalnym i transgranicznym w zakresie ograniczenia emisji 	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	<p>wodociągowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących odnawialne źródła energii – Stopień skażenia pyłami PM10 – % recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów komunalnych – Ilość w tonach zebranych odpadów przez Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – Ilość w tonach usuniętych wyrobów zawierających azbest 	<p>zanieczyszczeń i ochrony przeciwpowodziowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> 3.2.3. Wdrożenie programów: edukacyjnego i informacyjnego nt. korzyści z funkcjonowania nowoczesnych systemów utylizacji odpadów komunalnych. 3.2.4. Budowa nowoczesnego systemu instalacji do utylizacji odpadów komunalnych. 3.2.5. Rozszerzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej. 3.2.6. Utworzenie grzebowiska dla małych zwierząt domowych. 3.2.7. Zapewnienie odbioru ścieków w całym mieście. 3.2.8. Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 	<p>Wydział Zarządzania Kryzysowego</p> <p>Wydział Rozwoju Miasta</p>
<p>3.3. Zwiększony poziom wykorzystania walorów sportowo-rekreacyjnych, turystycznych oraz widokowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – Liczba osób korzystających z boisk – Liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> 3.3.1. Zagospodarowanie zasobów leśnych i wodnych dla potrzeb sportowo-rekreacyjnych, turystycznych. 3.3.2. Skonsolidowanie i oznakowanie tras rekreacyjnych i turystycznych. 3.3.3. Udoskonalenie i dostosowanie systemu informacji turystycznej do potrzeb użytkowników. 3.3.4. Wdrożenie systemu ochrony oraz skutecznego 	<p>Wydział Edukacji i Sportu</p> <p>Wydział Kultury i Turystyki</p> <p>Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	korzystających z sal gimnastycznych – Długość ścieżek rowerowych w km	przeciwdziałania wandalizmowi na istniejących trasach i obiektach. 3.3.5. Budowa nowych obiektów rekreacyjno-sportowych, w tym do sportów ekstremalnych. 3.3.6. Rozwój zróżnicowanej, wszechstronnej, całorocznej, dostosowanej do wszystkich grup wiekowych oferty rekreacyjnej, sportowej dla mieszkańców i turystów.	Środowiska Straż Miejska
3.4. Wzmocnienie rangi Jeleniej Góry jako ośrodka kultury.	– Liczba imprez organizowanych przez instytucje kultury – Liczba osób uczestniczących w imprezach organizowanych przez instytucje kultury – Liczba stałych form pracy organizowanych przez instytucje kultury – Liczba uczestników korzystających ze stałych form pracy organizowanych przez instytucje kultury – Liczba lokalnych artystów, którym udzielono wsparcia na promocję ich działalności	3.4.1. Włączenie zasobów instytucji kultury w system edukacji kulturalnej w szkołach miejskich. 3.4.2. Promocja miasta poprzez lokalnych artystów - wypromowanie Jeleniej Góry jako miasta artystów. 3.4.3. Wykorzystanie potencjału artystów wywodzących się z Kotliny Jeleniogórskiej w celu promocji hasła reklamowego „Jelenia Góra w Karkonoszach”. 3.4.4. Kontynuacja organizacji ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeń artystycznych w mieście (m.in. przywrócenie świetności Festiwalowi Teatrów Ulicznych, wzbogacenie programu imprez towarzyszących). 3.4.5. Stworzenie i wdrożenie systemu wsparcia wielopoziomowej edukacji artystycznej, w tym otwartych warsztatów artystycznych. 3.4.6. Stworzenie koncepcji programów/konkursów promujących miasto. 3.4.7. Wypromowanie wydarzeń o znaczeniu ponadregionalnym (poza Jarmarkiem Staroci). 3.4.8. Doskonalenie współpracy przy tworzeniu wspólnego kalendarza imprez (włączenie oferty NGO do kalendarza kulturalnego miasta).	Wydział Kultury i Turystyki Wydział Edukacji i Sportu Biuro Prezydenta Miasta

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba konkursów promujących miasto – Liczba wydarzeń o znaczeniu ponadregionalnym – Liczba programów w zakresie edukacji kulturalnej realizowanych w szkołach – Liczba uczestników programów w zakresie edukacji kulturalnej realizowanych w szkołach 		
<p>4.1. Wyższy poziom rozwoju przedsiębiorczości w mieście.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba inicjatyw i działań na rzecz wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców w ciągu roku – Liczba przedsiębiorstw w mieście – Liczba nowozarejestrowanych przedsiębiorstw w mieście – Liczba przedsiębiorców 	<p>4.1.1. Wzmocnienie roli instytucji otoczenia biznesu w wspieraniu przedsiębiorczości.</p> <p>4.1.2. Wprowadzenie ułatwień dla interesanta-przedsiębiorcy w urzędzie.</p> <p>4.1.3. Stworzenie preferencji dla przedsiębiorców.</p> <p>4.1.4. Prowadzenie polityki wspierania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.</p> <p>4.1.5. Przystosowanie terenów przy ul. Lubańskiej do pełnienia funkcji targowej.</p> <p>4.1.6. Wspieranie rozwoju i działalności podmiotów ekonomii społecznej takich jak m.in. spółdzielnie socjalne, organizacje pozarządowe, zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej i inne.</p>	<p>Wydział Rozwoju Miasta</p> <p>Wydział Gospodarki Nieruchomościami</p> <p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych</p> <p>Wydział Kultury i Turystyki</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	korzystających ze wsparcia finansowego	4.1.7. Wsparcie promocji lokalnych produktów rzemieślniczych: miody, alkohole, chleby, pierniki, sery, wyroby artystyczne (rękodzieło), szkło itp. 4.1.8. Wdrażanie instrumentów finansowego wsparcia przedsiębiorstw. 4.1.9. Zwiększenie możliwości zlecania zadań publicznych podmiotom ekonomii społecznej, w tym stosowanie klauzul społecznych przy realizacji zadań publicznych. 4.1.10. Rozszerzenie obszaru Specjalnej Strefy Ekonomicznej. 4.1.11. Wspieranie rozwoju inwestycji przemysłowych w mieście.	
4.2. Wzrost liczby młodych ludzi pozostających oraz osiedlających się w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> – Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności – Liczba imprez otwartych/plenerowych – Liczba zorganizowanych targów pracy 	4.2.1. Stworzenie preferencji dla młodych osób osiedlających się i podejmujących pracę w mieście. 4.2.2. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego, w tym oferty Premium. 4.2.3. Cykliczne organizowanie targów pracy.	Wydział Rozwoju Miasta Wydział Kultury i Turystyki
4.3. Utrzymany status Uzdrawiska Cieplice.	<ul style="list-style-type: none"> – Łączna długość miejskiej sieci ciepłowniczej – Liczba budynków, które włączyły się do sieci ciepłowniczej – Liczba osób korzystających z dotacji na wymianę 	4.3.1. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej - włączanie do miejskiej sieci ciepłowniczej większej liczby odbiorców z jednoczesną eliminacją źródeł ciepła wysokiej emisji. 4.3.2. Zastosowanie instrumentów wsparcia przy wymianie tradycyjnych źródeł ogrzewania na ekologiczne. 4.3.3. Promowanie wykorzystania wód termalnych.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Wydział Rozwoju Miasta

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	źródeł ciepła		
4.4. Wyższy udział przedsiębiorstw działających w sferze uzdrowiskowej i medical spa - zwiększony poziom wykorzystania wód termalnych	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przedsiębiorstw działających w oparciu o zasoby wód termalnych - Liczba nowych przedsiębiorstw działających w sferze uzdrowiskowej i medical spa 	4.4.1. Wsparcie tworzenia nowych ośrodków leczniczych w oparciu o zasoby wód termalnych (kliniki urody, Spa, itp.) - rozwinięcie oferty leczniczej uzdrowiska. 4.4.2. Zakończenie badań zasobów wód termalnych. 4.4.3. Stworzenie programu optymalnego gospodarczego wykorzystania wód termalnych. 4.4.4. Wspieranie, wykorzystywanie rozwiązań partnerstwa publiczno-prywatnego w rozwijaniu infrastruktury uzdrowiskowej.	Wydział Rozwoju Miasta
4.5. Wyższy poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba firm, które otworzyły działalność w branży nowoczesnych technologii - Liczba podmiotów korzystających z inkubatora przedsiębiorczości 	4.5.1. Wspieranie programów badań wdrożeniowych. 4.5.2. Wspieranie rozwoju wyższych uczelni i szkolnictwa zawodowego w Jeleniej Górze zgodnie z kierunkami rozwoju miasta. 4.5.3. Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości/innovacji oraz parku technologicznego (wspieranie StartUp-ów).	Wydział Rozwoju Miasta Wydział Edukacji i Sportu
4.6. Wyższa jakość i konkurencyjność usług turystycznych.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wydarzeń promujących ofertę turystyczną - Liczba odwiedzających Karkonoską Informację Turystyczną oraz Karkonoski Park Narodowy - Liczba wydawnictw promocyjnych 	4.6.1. Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacji i promocji turystycznej dla całej Kotliny Jeleniogórskiej i rejonu Gór Izerskich. 4.6.2. Opracowanie i realizacja programu zintegrowanego systemu transportu pasażerskiego w ramach Kotliny Jeleniogórskiej i rejonu Gór Izerskich. 4.6.3. Prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych, pokazowych na rzecz podnoszenia jakości usług turystycznych. 4.6.4. Stały monitoring rynku turystycznego (prowadzenie badań).	Wydział Kultury i Turystyki Wydział Rozwoju Miasta Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
	realizowanych bądź współrealizowanych przez Miasto Jelenia Góra	4.6.5. Prowadzenie stałych, efektywnych działań promocyjnych i informacyjnych oferty turystycznej Kotliny Jeleniogórskiej. 4.6.6. Wykorzystanie potencjału turystycznego Jagniątkowa, Goduszyna i Sobieszowa.	
4.7. Rozwinięta i zintegrowana oferta produktów turystycznych.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba turystycznych obiektów noclegowych – Liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych – Liczba noclegów udzielonych turystom w turystycznych obiektach noclegowych 	4.7.1. Opracowanie analizy potencjałów turystycznych Kotliny. 4.7.2. Opracowanie długookresowej koncepcji rozwoju turystyki na obszarze Kotliny Jeleniogórskiej, Karkonoszy i Gór Izerskich. 4.7.3. Wspieranie działań prowadzących do wpisania Doliny Pałaców i Ogrodów na listę Światowego Dziedzictwa Unesco. 4.7.4. Utworzenie klastra turystycznego dla Kotliny Jeleniogórskiej (zabieganie o udział m.in. wszystkich jednostek samorządu terytorialnego). 4.7.5. Opracowanie projektu i realizacja spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych na terenie Kotliny Jeleniogórskiej, Karkonoszy, Gór Izerskich i Aglomeracji Jeleniogórskiej. 4.7.6. Systematyczne rozwijanie sieci informacji turystycznej z obszarami turystycznie powiązаныmi (w szczególności z obszarem czeskich Karkonoszy). 4.7.7. Inicjowanie, prowadzenie i koordynowanie działań na rzecz współpracy uczestników branży turystycznej. 4.7.8. Stałe działania na rzecz pozyskania inwestorów w zakresie rozszerzenia infrastruktury turystycznej. 4.7.9. Utworzenie centrum rozrywki i edukacji w oparciu o tradycje i zasoby regionalne (szkło, lotnictwo, len). 4.7.10. Wzmocnienie funkcji turystycznej i rekreacyjnej starówki miejskiej. 4.7.11. Wsparcie rozwoju bazy noclegowej w mieście, w tym	Wydział Kultury i Turystyki Miejski Zarząd Dróg i Mostów w Jeleniej Górze Wydział Rozwoju Miasta Wydział Architektury, Urbanistyki i Budownictwa

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
		<p>zwiększenie dostępu do atrakcyjnej cenowo bazy noclegowej.</p> <p>4.7.12. Promocja istniejących tras turystycznych.</p> <p>4.7.13. Promocja hasła reklamowego „Jelenia Góra w Karkonoszach”.</p>	
<p>4.8. Zwiększony stopień dostosowania popytu i podaży na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem rynku pracy Jeleniej Góry i obszarów powiązanych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba nowoczesnych kierunków kształcenia zawodowego otwieranych w każdym roku – Liczba kampanii i akcji informacyjnych na rzecz promowania kształcenia zawodowego i ustawicznego w mieście w ciągu roku – Liczba miejsc pracy dla absolwentów – Liczba programów w zakresie dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy 	<p>4.8.1. Systematyczne badanie potrzeb lokalnego rynku pracy.</p> <p>4.8.2. Zbudowanie banku danych o rynku pracy i rynku absolwentów.</p> <p>4.8.3. Szeroka, wielopłaszczyznowa współpraca pracodawców i organizacji zrzeszających pracodawców, szkół, uczelni, urzędów pracy na rzecz większego zrównoważenia rynku pracy.</p> <p>4.8.4. Stworzenie warunków do rozwoju wyższych uczelni poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lobbowanie na rzecz utworzenia studiów II-stopnia w uczelniach w mieście, – wdrożenie systemu zachęt, motywacji do osiedlania się w mieście dla kadry naukowej, – rozwijanie współpracy na obszarze m.in. Aglomeracji Jeleniogórskiej i Euroregionu Nysa. <p>4.8.5. Stałe kreowanie kierunków kształcenia zgodnych z oczekiwaniami pracodawców, uczniów i możliwościami szkół.</p> <p>4.8.6. Prowadzenie promocji kształcenia zawodowego dla absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów dostosowanego do lokalnego rynku pracy.</p> <p>4.8.7. Rozwinięcie systemu doradztwa zawodowego.</p> <p>4.8.8. Rozwijanie oferty programowej kształcenia przez całe życie.</p> <p>4.8.9. Rozwinięta współpraca szkół z lokalnymi przedsiębiorstwami</p>	<p>Wydział Rozwoju Miasta</p> <p>Wydział Edukacji i Sportu</p>

Cele operacyjne	Wskaźniki	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta
1.	2.	3.	4.
		w zakresie praktyk zawodowych - wdrożenie funkcjonalnego systemu praktyk zawodowych. 4.8.10. Stworzenie systemu marketingu usług oświatowych.	
4.9. Zwiększenie skuteczności działań promocyjnych skierowanych do inwestorów.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przedsięwzięć PPP w zakresie kluczowych inwestycji w mieście - Liczba nowych inwestorów w mieście/ tworzących nowe miejsca pracy 	4.9.1. Stałe utrzymywanie profesjonalnej obsługi inwestorów potencjalnych i działających w mieście. 4.9.2. Stosowanie zindywidualizowanej obsługi inwestorów. 4.9.3. Inicjowanie przedsięwzięć partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie kluczowych inwestycji w mieście.	Wydział Rozwoju Miasta Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych
4.10. Poprawa wizerunku miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - Udział w wydarzeniach krajowych promujących miasto - Udział w wydarzeniach zagranicznych promujących miasto 	4.10.1. Cykliczne prowadzenie badań wizerunkowych Jeleniej Góry. 4.10.2. Wypromowanie cyklicznej imprezy wizerunkowej o znaczeniu ponadregionalnym. 4.10.3. Wykorzystanie potencjału położenia transgranicznego miasta w prowadzonych działaniach promocyjnych. 4.10.4. Wykorzystanie tradycji i wielokulturowości mieszkańców Kotliny w promocji. 4.10.5. Wykorzystanie bogatej historii w promocji regionu. 4.10.6. Aktywna promocja miasta jako miejsca zamieszkania ludzi aktywnych i przedsiębiorców.	Wydział Rozwoju Miasta Wydział Kultury i Turystyki Biuro Prezydenta Miasta

7. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI SPOŁECZNYMI PRZY REALIZACJI STRATEGII

Cele współpracy:

- 1) Zwiększenie udziału społeczności miasta w działaniach na rzecz realizacji celów Strategii rozwoju Miasta, w szczególności poprawy warunków życia mieszkańców.
- 2) Zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z miastem.
- 3) Zwiększenie poziomu zaufania mieszkańców do działań podejmowanych przez władze miasta.

Zasady współpracy:

- pomocniczości,
- suwerenności stron,
- uczciwej konkurencji,
- efektywności,
- jawności,
- partnerstwa,
- respektowania odmiennych opinii na wspólne sprawy,
- prawa do krytyki,
- zaangażowania we wspólne sprawy,
- dobrej woli, jasności intencji,
- gotowości do współpracy,
- respektowania wspólnych uzgodnień.

Formy współpracy z partnerami społecznymi:

- spotkania konsultacyjne,
- warsztaty projektowe,
- forum partnerów społecznych,
- spotkania władz z mieszkańcami,
- spotkania władz z przedstawicielami organizacji sektora prywatnego i pozarządowego,
- konferencje,
- seminaria,
- imprezy promocyjne, eventy,
- badania ankietowe,
- strona internetowa.

Zadania Miasta w zakresie współpracy z partnerami społecznymi:

- 1) Prowadzenie internetowej bazy danych o partnerach społecznych.
- 2) Wsparcie merytoryczne i prowadzenie działalności doradczej.
- 3) Utrzymywanie kontaktu partnerami społecznymi.
- 4) Przygotowywanie harmonogramów bieżących działań w zakresie wspólnych działań i komunikacji.
- 5) Realizacja działań zgodnie z harmonogramem.
- 6) Zapewnianie warunków technicznych i lokalowych do spotkań.
- 7) Opracowywanie wyników spotkań i konsultacji.
- 8) Przygotowywanie materiałów dla mediów.
- 9) Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.
- 10) Organizowanie otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań zgodnie z Ustawą o pożytku publicznym i o wolontariacie, związanych z realizacją Strategii rozwoju Miasta.